

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) 62 §:n nojalla **kaivospiiriä koskevan kuulemisasiakirjan**

Yhtiö: Terrafame Oy
Kaivospiiri ja KaivNro: Talvivaara, 2819
Alueen sijainti: Sotkamo ja Kajaani

Kuvaus kuulemisasiakirjasta:
Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen

Mielipiteet ja muistutukset

Mielipiteet ja muistutukset kuulemisasiakirjasta voi lähettää 17.3.2016 mennessä KaivNro 2819 mainiten Tukeisiin, osoitteeseen Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi tai sähköisesti osoitteeseen kai-vosasiat@tukes.fi

Kuulemisasiakirjojen nähtävilläolo

Kuulutusasiakirjat ovat nähtävänä Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (Valtakatu 2, Rovaniemi) ja Sotkamon kunnanvirastossa (Markkinatie 1) sekä Kajaanin kaupungintalolla (Pohjolankatu 13). Kuulemisasiakirjoihin voi tutustua myös osoitteessa www.tukes.fi/kuulutukset

Lisätietoja Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205

Kuulutettu 16.2.2016

Pidetään nähtävänä 17.3.2016 saakka

KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN (kaivoslaki 621/2011 62§)

Kaivosviranomaisena toimivan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukesin) laatima yhteenveto kuultavasta kohteesta

**Kaivospiiri
Sijainti**

Talvivaara (KaivNro 2819)
Sotkamo ja Kajaani

**Kaivospiirin haltija tai
kaivosyhtiö**

Terrafame Oy
y-tunnus: 2695013-5
Helsinki
Suomi

Yhteystiedot:

Terrafame Oy
Talvivaarantie 66
88120 Tuhkakylä
puh. 020-7130 800

Lisätietoja antaa:

Veli-Matti Hilla, puh. 040-569 9906

Kaivospiirin perustiedot:

Kaivoskivennäinen:

Nikkeli-sinkki-kupari

Tilannetiedot:

1. Kaivospiiritoimitus valmis, kaivoskirja annettu:	On
2. Kaivostyö alkanut:	On
3. Alueella biokasaliuotus	On
4. Alueella metallien talteenottolaitos	On
5. Toimintaa varten on ympäristölupa	On

Kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1.

Kuulemisen peruste

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 52.3 §, 108 § ja 109 §.

Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;

2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta;

3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta;

4) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;

5) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisien asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia kolttalaueella;

6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista; (ks. alla esitetyt §:t 108-110):

- Kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Kaivoslaki 108 §
- Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa. Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti. Kaivoslaki 109 §

7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;

8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;

9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

Kaivoslaki 52.3 §

Kaivosviranomaisen viittaa Talvivaara -kaivospiirille annettuihin lupamääräyksiin 30.6.2014, erityisesti lupamääräykseen 6:

Lupamääräykset tarkistetaan 1.9.2015.

Kaivosviranomaisen päätöksessä sovellettavat säädökset

Kaivoslaki 56.1 §

Kaivoslupaa koskevassa päätöksessä on selostettava hakemuksen tarkoitus tai liitettävä hakemus tarpeellisilta osin päätökseen. **Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin YKSILÖITYIHIN vaatimuksiin.**

Kaivoslaki 62.2 §

Lupaviranomaisen on tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä vähintään kymmenen vuoden välein. Lupaviranomaisen on ilmoitettava tarkistusväli luvassa. Välttämättömän yleisen tai yksityisen edun turvaamiseksi taikka muusta erityisestä syystä myös määräajan voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä voidaan määrätä tarkistettavaksi määräajoin.

Kaivoslaki 38 §

Asian selvittämisessä saamelaisten kotiseutualueella, koltta-alueella ja erityisellä poronhoitoalueella noudatetaan kaivoslain 38 §:ää.

Kaivoslaki 108 §, Vakuus kaivostoiminnan lopettamista varten

Kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen.

Kaivoslaki 109 §, Vakuuden asettamista koskeva menettely

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti taikka kaivoslupaa muutetaan 69 §:n mukaisesti tai luvan voimassaoloa jatketaan 61, 63 tai 65 §:n mukaisesti.

Vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle, jonka tulee valvoa korvauksen saajan etua vakuuden asettamisessa sekä tarvittaessa toimia vakuuden rahaksi muuttamista ja varojen jakamista koskevissa asioissa.

Kaivoslaki 110 §, Vakuudesta suoritettavat kustannukset

Vakuudesta voidaan suorittaa ne kustannukset, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tai asianomaisessa luvassa määrättyjen velvoitteiden suorittamiseksi.

Kaivosviranomaisen tulee vapauttaa vakuus, kun luvanhaltija on täyttänyt 1 momentissa tarkoitetut veloitteet. Vakuus on mahdollista vapauttaa myös osittain.

Talvivaara -kaivospiirille annetut lupamääräykset 30.6.2014

Lupamääräys 1

Kaivostoiminta ei saa aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 2

Kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 3

Kaivostoiminta tulee järjestää siten, ettei louhinnassa ja esiintymän hyödyntämisessä tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta, eikä toiminnalla vaaranneta tai vaikeuteta kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 4

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

Lupamääräys 5

Kaivosluvan haltijan on asetettava 185 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Kaivosvakuus on asetettava viimeistään vuoden kuluttua tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut

Talvivaaran kaivoksen ensimmäisen ja toisen vaiheen liuotusalueiden, sivukivi-alueiden, kipsisakka-aitaiden ja mahdollisten ongelmajätteen kaatopaikkojen sulkemiskustannuksia koskevat vakuudet on asetettu ympäristöluvan määräysten mukaisesti. Vakuus kattaa myös jätealueiden tarkkailun ja suotovesien käsittelyn varmistamisen.

Kaivosvakuus määrätään seuraavasti:

Rakennukset ja rakennelmat, metallien talteenottolaitos ja bioliuotuskasat

Kaivosalueen rakennukset ja rakennelmat sijaitsevat Talvivaaran omistamilla kiinteistöillä, joten näiden osalta vakuutta ei määrätä asetettavaksi.

Metallien talteenottolaitosta voidaan hyödyntää teollisessa toiminnassa tuotantotoiminnan loppumisen jälkeen. Kaivosvakuutta ei määrätä asetettavaksi.

Toiminnan päätyttyä bioliuotuskasat käsitellään jälkihoitosuunnitelman mukaisesti. Toimenpiteet on määritelty ympäristöluvassa. Kaivosvakuutta ei määrätä asetettavaksi.

Liuoskiertoon liittyvät altaat

Altaiden yhteispinta-ala on 27 ha. Altaista on aidattu kokonaan noin 9 ha ja osittain noin 17 ha. Kokonaan aitaamatta on noin 1 ha.

Altaat on aidattu pääasiassa siten, että niiden voidaan todeta olevan ulkopuolisten osalta yleisen turvallisuuden edellyttämässä kunnossa. Lisäksi on asennettu varoituskylttejä.

Liuoskiertoon liittyvien altaiden osalta määrättävä kaivosvakuus muodostuu seuraavasti:

1. Aitauksien ja varoituskylttien ylläpito
2. Kaksinkertaisten heijastinnarujen ja varoituskylttien lisääminen
3. Aitaaminen

Liuoskiertoon liittyvien altaiden saattamiseksi yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon määrätään kaivosvakuudeksi 35 000 €.

Avolouhos

Kuusilammen avolouhoksen pinta-ala tulee olemaan noin 129 ha. Nykyisen avolouhoksen rintauksista noin 40 % on arvioitu olevan sellaisia, joissa aitaaminen ei ole kaivosviranomaisen näkökulmasta katsoen tässä vaiheessa välttämätöntä.

Avolouhoksen saattamiseksi yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon, yhtiö määrätään kuitenkin asettamaan vakuus koko avolouhoksen alueelle.

Avolouhoksen aitaamistarpeeseen määrätään vakuudeksi 50 000 €.

Kaivosalueen kunnostaminen yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon

Kaivosalueen poikkeuksellisen laajuuden johdosta kunnostamiseen määrätään asetettavaksi 100 000 euron vakuus.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 6

Lupamääräykset tarkistetaan 1.9.2015. Mikäli Talvivaaran kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Perustelut

Kaivoslaki 62 §

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta kaivospiirissä Talvivaara on esitetty liitteessä 2. Seuraavassa on esitetty otteita selvityksestä:

"Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on antanut 30. kesäkuuta 2014 yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavia määräyksiä koskevan päätöksen kaivospiiristä KaivNro 2819. Päätöksessä kaivosluvan haltija on määrätty asettamaan 185 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteitä varten viimeistään vuoden kuluttua päätöksen antamisesta. Talvivaara Sotkamo Oy on valittanut päätöksestä Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon.

Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssipesän hallussa olleet omaisuuserät ja liiketoiminnat ovat siirtyneet 14.8.2015 toteutuneella liiketoimintakaupalla Terrafame Oy -nimiselle yhtiölle. Tukes on 14.8.2015 tehnyt kaivosoikeuden siirtoa koskevan päätöksen. Terrafame Oy on myös pyytänyt Pohjois-Suomen hallinto-oikeutta muuttamaan Terrafame Oy:n asianosaiseksi yllämainitussa Talvivaaran kaivosta koskevassa valitusasiassa.

Kaivokselle on laadittu yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamisesta ja tehtävistä jälkihoitotoista. Yleisenä tavoitteena sulkemisen osalta on kestävät sulkemis- ja jälkihoitotoimet, jolloin tarve suljetun alueen aktiiviseen ylläpitoon ja hoitoon jäisi vähäiseksi. Seuranta jatketaan niin kauan, että alueesta ei todistettavasti aiheudu terveys- eikä ympäristöriskiä. Turvallisuuden osalta louhokset ja jätteiden läjitysalueet on saatettava yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon siten, että pitkällä aikavälillä alueella liikkumista ei ole tarpeellista rajoittaa. Yleisen turvallisuuden osalta on lisäksi huomattava, että kaivosalueella liikkumista ja oleskelua on rajoitettu sisäministeriön asetuksen (1104/2013, liite 4) perusteella.

Louhinnan päätyttyä kaivokset täyttyvät vedellä. Louhokset ympäröidään aidoilla, kunnes vedenpinta on tarpeeksi korkealla. Louhoksen reunoilla, missä vesi yltää ympäröivän maan tasalle, reunat luiskataan vähintään yleisen turvallisuuden edellyttämään kaltevuuteen. Luiskattu reuna ulotetaan 1,5 m vedenpinnan alapuolelle. Reunoilla, jotka ovat liian korkeita luiskaamiseen, seinämän yläosaan rakennetaan maavallit estämään onnettomuuksia. Lisäksi alueelle asennetaan asianmukaiset varoituskyltit ja tarvittaessa rakennetaan aitoja tai muita suojarakenteita.

Tehdasalueelle pyritään ensisijaisesti löytämään uusi käyttäjä, jolle rakennukset myydään. Muussa tapauksessa alueen rakennukset ja rakenteet sekä sähkölinjat puretaan. Kaivosalueen rakennukset sijaitsevat Terrafamen omistamilla maa-alueilla.

Kaivoksen ensimmäisen ja toisen vaiheen liuotusalueiden, sivukivialueiden, kipsisakka-altaiden ja mahdollisten ongelmajätteen kaatopaikkojen sulkemiskustannuksia sekä jätealueiden tarkkailua sekä suotovesien käsittelyn varmistamista koskevat vakuudet on asetettu ympäristöluvan puitteissa".

Kaivosyhtiön esitys vakuuden suuruudelle perusteluineen

Kaivosyhtiö esittää kaivoslain 621/2011 108 §:n mukaisen vakuuden määräksi 70 000 euroa. Terrafame esittää, että vakuutena voitaisiin käyttää pankkitalletusta, pankkitakausta tai takausvakuutusta.

Perustelut:

"Terrafame Oy:n näkemyksen mukaan kaivosvakuus voidaan määrätä liuosaltaiden, tehdasalueen ja avolouhoksen aitaamiseen ja merkintään. Aitaus- ja merkitsemistarvetta vähentää oleellisesti alueelle annettu liikkumis- ja oleskelurajoitus. Arvioitu aitaus- ja merkintätarve on yhteensä enintään n. 7 kilometriä. Liuoskierron altaat ja tehdasalue ovat jo osin aidattuja ja merkitty varoituskyltein, joten vakuus muodostuisi lähinnä aitauksien ja merkintöjen ylläpidosta sekä nykyisten kulkureittien aitaamisesta. Yhtiön näkemyksen mukaan esitetty vakuus on riittävä kattamaan riittävät toimenpiteet alueen saattamiseksi yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon. Alueen aitaaminen ja merkitseminen ovat ensisijaisia keinoja, jotka takaavat yleisen turvallisuuden ja järjestyksen alueella.

Vaatus rakennusten ylläpitämiseen sellaisessa kunnossa, että ne täyttävät terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset, perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999). Metallien talteenottolaitosta ja muita tehdasalueen rakennuksia voidaan hyödyntää teollisessa toiminnassa nykyisen tuotantotoiminnan loppumisen jälkeen. Näin ollen rakennusten ja rakennelmien poistamisen osalta erillisen vakuuden asettamista ei voida katsoa tarpeelliseksi. Joiltain osin, esimerkiksi Nuasjärveen johdettavan purkuputken osalta, rakenteita on alueilla, joihin Terrafame Oy:llä on käyttöoikeus".

Kaivosviranomaisen katselmus Talvivaaran kaivospiirillä

Kaivosviranomainen on suorittanut yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarvittavien määräysten tarkistamisen johdosta katselmuksen yhdessä kaivosyhtiön edustajien kanssa kaivospiirillä 31.8.2015.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 21.12.2015 (Diaarinumero 10804/14/7203)

Hallinto-oikeuden päätös koski silloisen Talvivaara Sotkamo Oy:n eli nykyisen Terrafame Oy:n valitusta Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 30.6.2014 antamaa päätöstä kaivoslain (621/2011) 108 §:n mukaista vakuutta koskevassa asiassa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu:

Hallinto-oikeus valituksen muutoin hyläten muuttaa lupamääräyksen 5 kuulumaan seuraavasti (muutokset ja lisäykset kursiivilla):

Kaivosluvan haltijan on asetettava 185 000 euron suuruinen *pankkitalletus*, omavelkainen pankkitakaus tai suomalaisen taikka ulkomaisen vakuutuslaitoksen *antama takaus tai takuu*, esimerkiksi *takausvakuutus* Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten. *Takuun tai takausvakuutuksen on oltava niin sanottu first demand-takuu, jonka yksilöidyn euron määrän takuun antaja on velvollinen suorittamaan edunsaajalle sen ensimmäisestä vaatimuksesta. Takuu tai takausvakuutus on pidettävä koko ajan voimassa*

toimittamalla tarvittaessa korvaava vakuus aikaisemman vakuuden voimassaoloaikana. Takuun tai takausvakuutuksen irtisanomisajan on oltava vähintään 12 kuukautta. Irtisanomisesta on ilmoitettava todisteellisesti Tukesille. Takuun tai takausvakuutuksen ehtoihin ja voimassaoloon sekä vakuuslajiin liittyvistä muutoksista on viipymättä ilmoitettava Tukesille.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 52.3 §, 108 §, 109 §, 143 § ja 181 §:n 4 momentti

Hallinto-oikeuden päätöksen oikeudellinen arvio:

Seuraavassa kaivosviranomaisen esittää otteita hallinto-oikeuden päätöksen oikeudellisesta arviosta:

"Yhtiö on hyväksynyt vakuuden määrältään lukuun ottamatta kaivosalueen kunnostamiseksi yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon vaadittua 100 000 euroa ja vaatinut hyväksyttävän vakuuden lajiksi omavelkaisen pankkitakauksen ohella pantattua talletusta taikka takausvakuutusta.

Suomen ympäristökeskuksen julkaisussa numero 119 "Jätealan ympäristöluvut ja taloudellinen vakuus" on takausvakuutuksen osalta todettu, että se on edunsaajana olevalle ympäristölupaviranomaiselle pankkitakaukseen verrattavissa oleva vakuusjärjestely. Tällaisen vakuuden realisoitavuuden ja pysyvyyden on todettu olevan varmallalla pohjalla (mainitun vuodelta 2005 olevan julkaisun sivu 23). Samassa julkaisussa on lisäksi todettu (sivu 22), että takausvakuutus sopii yhtiön hyönteihin sekä ennakoitavien että ennakoimattomien kustannusten kattamiseen.

Vastaavasti vuonna 2009 julkaistussa selvityksessä "Jätehuollon vakuusvaatimukset ympäristönsuojelulaissa" (ympäristöministeriön raportteja 1/2009) on katsottu, että pankkitakausta ja -talletusta voidaan pitää lupaviranomaisen kannalta varmimpina vakuuden arvon säilyttävänä vakuuden muotoina. Toiminnanharjoittajan kannalta kysymys on kuitenkin epätehokkaista vakuusmuodoista talletuksen sijoitusta yrityksen varoja muuhun kuin liiketoimintaan. Takauksen saaminen merkitsee puolestaan yritykselle sekä takauksesta aiheutuvia kustannuksia että yrityksen rahoitustoiminnan muita rajoitteita. Mikäli takauksen voimassaolo päättyy eikä sopimusta jatketa, viranomaisen ei voi vaatia suoritusta takauksen antajalta (edellä mainitun selvityksen sivu 17). Selvityksen mukaan takauksen realisoitavuutta parantaa huomattavasti, mikäli se vaaditaan niin sanottuna "on demand -tyyppisenä takuuna". Tällöin takuun antaja on velvollinen suorittamaan maksun edunsaajana olevalle viranomaiselle ehdoitta ja peruuttamattomasti.

Vakuus on määrätty aitaamiseen, aitausten ja varoituskylttien ylläpitoon, kaksinkertaisten heijastinnarujen ja varoituskylttien lisäämiseen sekä kaivosalueen kunnostamiseksi yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon. Tähän nähden määrättyssä vakuudessa ei ole kysymys ympäristönsuojelulain mukaisesta jäte-

huollosta vaan kaivoslain 143 §:ssä säädetyistä kaivosalueella ja kaivoksen apu-alueella kaivostoiminnan päättymisen jälkeen suoritettavista toimenpiteistä.

Nyt kysymyksessä oleva kaivosalue on huomattavan laaja ja kaivostoiminnan lopettamisesta aiheutuvat kustannukset ovat vaikeasti ennakoitavia, mistä johtuen vakuuden määrä voi olla tältä osin vain karkeahko arvio mahdollisesti syntyvistä kustannuksista. Tähän nähden ja kun huomioon otetaan asiassa saatu selvitys kaivostoiminnan laadusta ja laajuudesta, valituksenalaisen vakuuden määrä ja ympäristöoikeudelliset aiheuttamisperiaate, varautumisperiaate sekä täyden korvauksen periaate, asetetun vakuuden määrän ei voida katsoa olevan kaivoslain 108 §:n tai suhteellisuusperiaatteen vastainen. Tukes ei siten ole ylittänyt asiassa harkintavaltaansa. Kun otetaan huomioon kaivoslain esityöt sekä edellä mainituista viranomaisohjeista saatu selvitys, vakuuden lajin osalta hallinto-oikeus muuttaa lupamääräyksen 5 kuulumaan ratkaisuosassa ilmenevällä tavalla".

Kaivosviranomaisen ennakkotiedonanto

Terrafame Oy on esittänyt, että vakuutena voitaisiin käyttää pankkitalletusta, pankkitakausta tai takausvakuutusta.

Hakijayhtiöltä tullaan pyytämään kaivoslain 42 §:n mukainen selitys kuulemismenettelyssä annetuista lausunnoista, muistutuksista ja mielipiteistä.

Tässä kaivosviranomaisen selityspyynnössä annetaan kaivosyhtiölle mahdollisuus esittää selityksessään yksi vakuuden laji, jota yhtiö haluaisi käytettävän vakuuden määräämisessä.

Kaivosviranomainen kuitenkin toteaa, että kaivoslain 109 §:n mukaan vakuuden lajin määrää lupaviranomainen. Tähän liittyen kaivosviranomainen huomauttaa, että kaivoslain esitöissä (HE 273/2009) on pykälän 109 mukaan todettu, ettei vastuuvakuutusta voida pitää asianmukaisena 108 §:n nojalla säädetyin vakuusvaatimuksen kannalta.

Kaivosviranomaisen lisätietoja maanomistajille

Kaivosviranomainen pyytää huomioimaan seuraavaa:

Kaivospiiritoimituksessa tai kaivostoimituksessa määrätyt kiinteistökohtaiset korvaukset sekä korvaukset mahdollisista kaivostoiminnan aiheuttamista vahingoista ja haitoista eivät kuulu tähän kuulemismenettelyyn eivätkä sen jälkeiseen päätöksentekoon.

Näihin asioihin liittyviä mielipiteitä ei siis huomioida tässä kuulemismenettelyssä eikä sen jälkeisessä päätöksenteossa.

Edellä mainituissa asioissa toimivaltainen viranomainen on maanmittauslaitos.

Lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupa-asian johdosta. Kaivoslaki (621/2011) 39 §

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyytää ennen päätöksentekoa hakemuksesta lausunnot alueen kunnalta, ELY-keskukselta, maakuntaliitolta ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta. Kaivoslaki (621/2011) 37 § ja kaivosasetus (391/2012) 25 §

Kuulemisesta ilmoitetaan asianosaisille kirjeitse. Asian vireilläolosta ilmoitetaan toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kaivoslaki (621/2011) 40 §

Jatkotoimenpiteet kuulemismenettelyn jälkeen

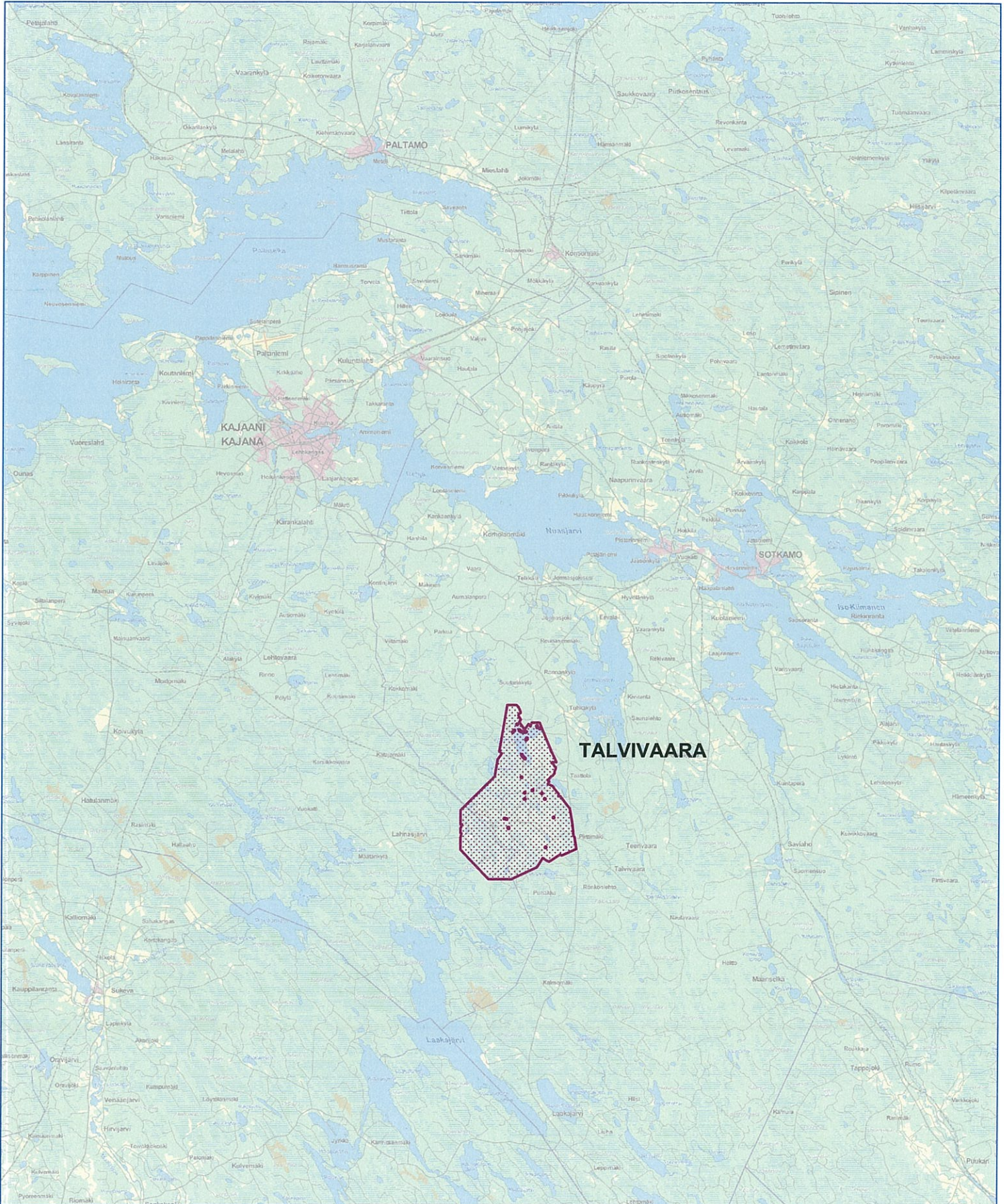
Hakijan kuuleminen (Kaivoslaki 621/2011) 42 §

Hakijalle ja muille asianosaisille on varattava tilaisuus selityksen antamiseen sellaisista lausunnoista ja muistutuksissa esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Selityksen johdosta asianosaisille on varattava tilaisuus vastaselityksen antamiseen, jos selitys saattaa vaikuttaa asian ratkaisuun.

Liitteet

- LIITE 1: Kaivospiirin kartta
LIITE 2: Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta

KAIVOSPIIRI TALVIVAARA

ES

02/10/2015

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Kaivosviranomainen
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kirjaamo@tukes.fi

Selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta ja esitys asian johdosta asetettavaksi vakuudeksi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ("Tukes") on antanut 30. kesäkuuta 2014 yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavia määräyksiä koskevan päätöksen kaivospiiristä KaivNro 2819 (Dnro 10804/14/7203) ("päättös"). Päätöksessä kaivosluvan haltija on määrätty asettamaan 185 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteitä varten viimeistään vuoden kuluttua päätöksen antamisesta. Talvivaara Sotkamo Oy on valittanut päätöksestä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssipesän hallussa olleet omaisuuserät ja liiketoiminnat ovat siirtyneet 14.8.2015 toteutuneella liiketoimintakaupalla Terrafame Oy-nimiselle yhtiölle. Tukes on 14.8.2015 tehnyt kaivosoikeuden siirtoa koskevan päätöksen. Terrafame Oy on myös pyytänyt Pohjois-Suomen hallinto-oikeutta muuttamaan Terrafame Oy:n asianosaiseksi yllämainitussa Talvivaaran kaivosta koskevassa valitusasiassa.

Edellämainitun päätöksen mukaisesti lupamääräykset on tarkistettava 1.9.2015. Tukes on tehnyt katselmuksen kaivosalueella asian johdosta 31.8.2015. Ohessa on esitetty Terrafame Oy:n selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta ja esitys kaivostoiminnan mahdollisen lopettamisen johdosta asetettavaksi kaivosvakuudeksi.

Kaivoksen lopettamiseen liittyvät toimet ja niihin liittyvät muut vakuudet

Kaivokselle on laadittu yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamisesta ja tehtävistä jälkihoitotoista. Yleisenä tavoitteena sulkemisen osalta on kestävät sulkemis- ja jälkihoitotoimet, jolloin tarve suljetun alueen aktiiviseen ylläpitoon ja hoitoon jäisi vähäiseksi. Seurantaa jatketaan niin kauan, että alueesta ei todistetusti aiheudu terveys- eikä ympäristöriskiä. Turvallisuuden osalta louhokset ja jätteiden läjitysalueet on saatettava yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon siten, että pitkällä aikavälillä alueella liikkumista ei ole tarpeellista rajoittaa. Yleisen turvallisuuden osalta on lisäksi huomattava, että kaivosalueella liikkumista ja oleskelua on rajoitettu sisäministeriön asetuksen (1104/2013, liite 4) perusteella. Asetuksen edellyttämällä tavalla toiminnaharjoittajan on merkittävä alue, jota rajoitus koskee ja tarvittaessa merkittävä alueelle johtavat väylät liikkumis- ja oleskelurajoitusta ja sen rikkomisesta säädettyä rangaistusuhkaa osoittavilla tauluilla tai muilla merkeillä. Rajoitus on voimassa toistaiseksi ja se voidaan poistaa vain, kun rajoitus ei ole enää

tarpeellinen. Täten alue on jo asianmukaisesti merkitty turvallisuuden varmistamiseksi ja kaivosaluetta koskeva liikkumisrajoitus vähentää tarvetta aidata kohteita kaivosalueen sisältä.

Louhinnan päätyttyä kaivokset täyttyvät vedellä. Kun vesitasapaino on saavutettu, veden virtaaminen kaivokseen estetään. Louhokset ympäröidään aidoilla, kunnes veden pinta on tarpeeksi korkealla. Louhoksen reunoilla, missä vesi yltää ympäröivän maan tasalle, reunat luiskataan vähintään yleisen turvallisuuden edellyttämään kaltevuuteen. Luiskattu reuna ulotetaan 1,5 m vedenpinnan alapuolelle. Reunoilla, jotka ovat liian korkeita luiskaamiseen, seinämän yläosaan rakennetaan maavallit estämään onnettomuuksia. Lisäksi alueelle asennetaan asianmukaiset varoituskyltit ja tarvittaessa rakennetaan aitoja tai muita suojarakenteita.

Tehdasalueelle pyritään ensisijaisesti löytämään uusi käyttäjä, jolle rakennukset myydään. Muussa tapauksessa alueen rakennukset ja rakenteet sekä sähkölinjat puretaan. Kaivosalueen rakennukset sijaitsevat Terrafamen omistamille maa-alueilla.

Terrafame Oy:n kaivoksen toimintaan liittyen on asetettu jätealueiden tarkkailua ja suotovesien käsittelyn varmistamista koskeva vakuus sekä kaatopaikkojen jälkihoidon varmistamista koskeva vakuus, joka tarkistetaan vuosittain vastaamaan jo tehtyjen mutta vielä sulkemattomien läjitysalueiden ja kyseisen toimintavuoden aikana suunnitelmien mukaan käyttöön otettavien läjitys- tai liuotusalueiden pintaneliometriä kohden aiheutuvaa sulkemiskustannusta. Näin ollen kaivoksen ensimmäisen ja toisen vaiheen liuotusalueiden, sivukivialueiden, kipsisakka-altaiden ja mahdollisten ongelmajätteen kaatoapikkojen sulkemiskustannuksia sekä jätealueiden tarkkailua sekä suotovesien käsittelyn varmistamista koskevat vakuudet on asetettu ympäristöluvan puitteissa.

Esitys vakuudeksi

Terrafame Oy esittää kaivoslain 621/2011 108 §:n mukaisen vakuuden määräksi 70 000 euroa. Terrafame Oy esittää, että vakuutena voitaisiin käyttää pankkitalletusta, pankkitakausta tai takausvakuutusta.

Terrafame Oy:n näkemyksen mukaan kaivosvakuus voidaan määrätä liuosaltaiden, tehdasalueen ja avolouhoksen aitaamiseen ja merkintään. Aitaus- ja merkitsemistarvetta vähentää oleellisesti alueelle annettu liikkumis- ja oleskelurajoitus (sisäministeriön asetus 1104/2013, liite 4). Arvioitu aitaus- ja merkintätarve on yhteensä enintään n. 7 kilometriä. Liuoskierron altaat ja tehdasalue ovat jo osin aidattuja ja merkitty varoituskyltein, joten vakuus muodostuisi lähinnä aitauksien ja merkintöjen ylläpidosta sekä nykyisten kulkureittien aitaamisesta. Yhtiön näkemyksen mukaan esitetty vakuus on riittävä kattamaan riittävät toimenpiteet alueen saattamiseksi yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon. Alueen aitaaminen ja merkitseminen ovat ensisijaisia keinoja, jotka takaavat yleisen turvallisuuden ja järjestyksen alueella.

Terrafame Oy omistaa ne alueet, joille on sijoitettu teollisuustoimintoja. Tällöin vaatimus rakennusten ylläpitämiseen sellaisessa kunnossa, että ne täyttävät terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset, perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999). Metallien talteenottolaitosta ja muita tehdasalueen rakennuksia voidaan hyödyntää teollisessa toiminnassa nykyisen tuotantotoiminnan loppumisen jälkeen. Näin ollen rakennusten ja rakennelmien poistamisen osalta erillisen vakuuden asettamista ei voida katsoa tarpeelliseksi. Joiltain osin, esimerkiksi Nuasjärveen johdettavan purkuputken osalta, rakenteita on alueilla, joihin Terrafame Oy:llä on käyttöoikeus.

Terrafame Oy:n näkemyksen mukaan kaivosvakuudella ei voida kattaa toimenpiteitä, joista huolehtiminen määräytyy muun lainsäädännön kuin kaivoslain mukaisesti. Tällöin esimerkiksi ympäristöluvassa vaadittuja sulkemis- ja jälkihoitotoimenpiteitä varten ei voida asettaa vakuuksia kaivoslain perusteella.

Sotkamossa 2.lokakuuta 2015

Harri Natunen

Chief Mining Officer

Terrafame Oy